

TURUN YLIOPISTO
Lääketieteellinen tiedekunta

HEINONEN EETU: Äidin raskaudenaikaisten kortisolitasojen yhteys lapsen psykososiaaliseen kehitykseen

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 19 s.

Lastenpsykiatria

Maaliskuu 2017

Sikiöaikaisten altisteiden tiedetään vaikuttavan lapsen fyysiseen ja psyykkiseen kehitykseen ja sairastavuuteen myöhemmin elämässä. Raskaudenaikaisen stressin vaikutuksesta lapsen myöhempään psyykkiseen kehitykseen on enenevässä määrin todisteita, mutta tarkkoja mekanismeja, joiden kautta raskaudenaikaisen stressin vaikutukset välittyvät sikiöön ei tiedetä. Lisääntyneen glukokortikoidialtistuksen on ajateltu olevan eräs merkittävä tekijä, jonka kautta raskaudenaikainen stressi voi vaikuttaa kehityksen ohjelmoitumiseen siten, että vaikutukset voivat näkyä myöhemmin lapsuudessa ja jopa aikuisuudessa. Tähän kirjallisuuskatsaukseen on koottu ne tutkimukset, jotka käsittelevät äidin raskaudenaikaisen kortisolitason yhteyttä lapsen myöhempään kognitiiviseen, motoriseen ja psykososiaaliseen kehitykseen. Tarpeellisin osin kirjallisuuskatsaus käsittelee myös raskaudenaikaisen stressin vaikutusta sikiöön ja raskaudenaikaisia muutoksia kortisoliaineenvaihdunnassa. Kirjallisuuskatsaus on rajattu ihmisiä koskeviin tutkimuksiin.

Kirjallisuuskatsaukseen sisällytettyjen tutkimusten perusteella vaikuttaa mahdolliselta, että ainakin osa raskaudenaikaisen stressin vaikutuksista sikiöön välittyy lisääntyneen glukokortikoidialtistuksen kautta. Äidin korkea raskaudenaikainen kortisolitaso näyttäisi olevan yhteydessä imeväisikäisten korkeaan negatiiviseen reaktiivisuuteen, lapsen heikentyneeseen älylliseen kehitykseen ja lisääntyneisiin ahdistusoireisiin ja psykiatriseen oireiluun lapsuudessa. Aihetta on kuitenkin tutkittu vielä melko vähän, ja lisää tutkimuksia tarvitaan ennen kuin on mahdollista arvioida luotettavasti sikiöaikaisen lisääntyneen glukokortikoidialtistuksen yhteyttä lapsen psyykkiseen kehitykseen myöhemmin lapsuudessa.

Asiasanat: raskaus, kortisoli, lastenpsykiatria,